

השפעת גורמים שונים על משק הזרחן במעלי-גירה

ד. בן-גדליה, אדית יוסף, י. מירון, ר. סולומון,
היחידה המטבולית, מינהל המחקר החקלאי

בסקר שנערך לאחרונה במשקים באזורים שונים בארץ נמצא במספר רב של מקרים, שהספקת הזרחן גבולית או לוקה בחסר בהשוואה להמלצת NRC. יתר על כן: עקב שגרת הוספת סידנית למנות ועושר רכיבי המנה בסידן - ריכוז הסידן במנות רב (לעתים יותר מ-2%) ויחס סידן/זרחן הוא לעתים יותר מ-1.5. לזאת יש להוסיף תופעה מדאיגה שהתגלתה במסגרת הסקר: ריכוזי ברזל ואלומיניום בבלילים, לעתים יותר מגרם בק"ג. ההשפעה המשולבת של כל הגורמים שהוזכרו לעיל על ספיגת הזרחן בפרות מרובות תנובה לא נבדקה עד עתה, ויש עניין רב לבחון זאת. היבט נוסף, הראוי לבדיקה, הוא כשרה של כל פרה לספוג זרחן. במעלי-גירה יש הפרשה מרובה של זרחן באמצעות הרוק אל הכרס, כך שהכמות המגיעה אל הדואודנום היא פי 3 ויותר מזו הנאכלת. וריאביליות קלה בין בעל-חיים אחד לאחר ביכולת המעי להתמודד עם כמויות הזרחן הגדולות ה"נשלחות" אליו - תגרום הפרשים גדולים בספיגת הזרחן המזוני. בכבשים ידוע, שוריאביליות זו קיימת. בעבודה שנעשתה לאחרונה ביחידה המטבולית נמצאה וריאביליות בספיגת הזרחן ממקור אחד בכבשים - בתחום שבין 6% ל-60%. לא ברור, אם תופעה זו קיימת גם בבקר; אולם נוכח הנאמר לעיל - חשוב מאוד לבדוק את הדבר.